

Täysistunto

Torstai 16.4.2020 klo 17.16—20.20

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 32/2020 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 6/2020 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Matti Vanhanen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 6/2020 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Keskustelu

18.16 Riikka Purra ps (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen siis valiokunnan mietinnön.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin ehdotetulla muutoksella korvataan kunnille verotuksen maksujärjestelyiden muutoksista vuonna 20 väliaikaisesti aiheutuvia kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulojen viivästymisiä. Maksujärjestelyjen muutokset aiheuttavat kunnille verotulojen väliaikaisen pienentymisen tänä vuonna. Kuntien verotulojen arvioidaan vähentyvän yhteensä 547 miljoonaa euroa, josta kunnallisveron osuus on noin 422 miljoonaa, yhteisöveron 45 miljoonaa ja kiinteistöveron 80 miljoonaa euroa. Kysymyksessä olevat verotulot eivät jää kunnilta kokonaan saamatta, vaan niiden maksaminen viivästyy. Vaikutukset yksittäisen kunnan verotuloihin voivat kuitenkin olla huomattavia.

Hallintovaliokunta toteaa mietinnössään, että esityksen mukaiset euromäärät ovat arvioita. Valiokunta edellyttää, että maksujärjestelyjen aiheuttamat verotulojen menetykset kompensoidaan kunnille mahdollisimman oikean määräisinä ja mahdollisimman oikea-aikaisesti. Sen vuoksi on välttämätöntä myös, että toteutumaa seurataan. Hallintovaliokunta korostaa, että mikäli esityksen mukaiset arviot poikkeavat merkittävästi toteutumasta, tulee verotulojen viivästymisestä johtuvien korvausten ja vähennettävien viivästyskorkojen määrää myöhemmin täsmentää vastaamaan toteutunutta, ja tämä edellyttää luonnollisesti lainmuutosta. Mainittuja muutoksia on mahdollista toteuttaa esimerkiksi lisätalousarvioesitysten tai vuotta 21 koskevan kuntien valtionosuuslain vuosimuutosesityksen yhteydessä.

Hallintovaliokunta korostaa, että maksujärjestelyjen aiheuttama verotulon menetys on vain osa kriisin aiheuttamasta kuntien verotulojen laskusta. Valiokunnalle esitetyn arvion mukaan koronavirusepidemia aiheuttaa kuntien verotuloihin merkittävän, arviolta jopa miljardin euron pudotuksen mutta myös kasvua kuntien menoihin sekä menetyksiä esimerkiksi maksu- ja vuokratuloihin. Nyt ehdotettu kompensatio ei korvaa kunnille näitä koro-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2020 vp

naepidemian aiheuttamia muita taloudellisia vaikutuksia tai kuntatalouden yleisesti heikkoa tilaa. Tämän vuoksi kunnat tarvitsevat merkittäviä muita kompensatioita ja tukitoimia.

Arvoisa puhemies! Hallintovaliokunta esittää, että eduskunta hyväksyy hallituksen esityksen muuttamin pienin muutoksin, jotka koskevat esityksessä virheellisesti ilmoitettuja vuosilukuja.

18.18 Sari Essayah kd: Arvoisa puhemies! Tällä hallintovaliokunnan mietinnöllä on liittymäkohtansa vastikään käsitellyn valtiovarainvaliokunnan maksuviivästyskoron huojennusesityksen suhteen. Tässä yhteydessä on todellakin tärkeää, niin kuin edustaja Purra mainitsi, että tässä korvataan kunnille näistä verotuksen maksujärjestelyitten muutoksista aiheutuvia kunnallis-, yhteisö- ja kiinteistöverotulojen viivästymisiä, mutta valiokunta on tässä aivan oikein kiinnittänyt huomiota siihen, että tämä on vain pieni osuus siitä, millä tavalla kunnat joutuvat nyt tässä koronaviruksen myöskin kärsijöiksi. Paitsi että verotulot ylipäätensä tulevat supistumaan, kun kaikki taloudellinen toimeliaisuus pienenee ja vähenee ja sitä kautta ihmisten saamat palkkatulot ja myöskin heidän maksamansa verotuotot pienentyvät, niin myöskin kuntien erilaisten palveluitten käyttö tämän kriisin jälkeen varmasti ryöpsähtää. Erityisesti tässä mietin sitä, millä tavalla pystymme huolehtimaan lasten ja nuorten tukemisesta, millä tavalla esimerkiksi sosiaalipalveluista, perheitten tukemisesta, lastensuojelusta ja vastaavatyypisistä ongelmista, jotka sitten vasta tämän kriisin ohimentyä todennäköisesti tulevat enemmän ja suuremmissa määrin ilmi.

Siinä mielessä voin sanoa, että toivonkin, että hallituksessa nyt todellakin tarkasti harkittaisiin sitä, millä tavalla nyt olisi syytä katsoa hallitusohjelmaa ja pohtia, mitkä asiat ovat toteuttamiskelpoisia. Meillä varmasti tulee menemään vielä pitkän aikaa, että me saamme monet näistä, voisiko sanoa, normaaleista rutiineista palautettua kunnissa, puhumattakaan siitä, jos ajatellaan vaikkapa siellä sosiaali- ja terveydenhuollon puolella, erityisesti terveydenhuollon puolella nyt olevaa patoutunutta palvelutarvetta. Monet ihmiset ovat lykänneet terveyskeskukseen menoa, lääkärille menoa, eivät ole käyneet diabeteshoitajilla ja vastaavaa. Voi olla, että siellä on todellakin paljon hoitamatonta vaivaa, mikä tulee sitten ryöpsähdyksen tavoin esille, kun tämä koronaviruksen jonkun verran hellittää. Olen huolissani myöskin siitä, millä tavalla niiden henkilöiden, joilla on ollut kuntoutuksen tarve, kuntoutusta vaille jääminen on vaikuttanut heidän terveydentilaansa, tai kun esimerkiksi mielenterveyspuolella terapia on jäänyt valtaosalla saamatta, niin millä tavoin sitten näitä asioita pystytään ajan kanssa korvaamaan.

Todellakin, arvoisa puhemies, on tärkeää, että tämä hallintovaliokunnan mietinnön mukaisesti korjattu esitys saadaan eteenpäin ja sillä tavoin myöskin kunnille tämä kompensatio.

18.21 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Koronaepidemian vaikutukset kuntien talouteen ovat moninkertaiset tämän esityksen suuruusluokkaan nähden. Kuntataloutta joudutaan tämän kriisin jälkeen ja toki sen aikana pohtimaan aivan uudesta näkökulmasta. Tältäkin osin täytyy sanoa, että hallitusohjelma on jo nyt vanhentunut ja sitä tulee kyllä hyvin avoimin mielin nyt uudestaan pohtia.

On myös huomattava, että kuntien tilanteet vaihtelevat suuresti. Koronaepidemia kohtelee toisia kuntia paljon kovemmalla kädellä kuin toisia, emmekä tiedä edes tulevasta, mikä kunta milloinkin sitten joutuu näiden kovien paineiden kohteeksi. Kuntakentässähän elet-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2020 vp

tiin todella vaikeita aikoja jo ennen tätä korona-aikaa. Monissa kunnissa tehtiin suunnitelmia esimerkiksi koulutoimeen liittyvän palveluverkon supistuksesta, kun lasten määrä vähenee ennakoitua nopeammin. Nämäkään ongelmat eivät ole pois laskuista, vaan ne ovat siellä kuntien edessä edelleenkin.

Sen lisäksi voimme vain ennakoida ja aavistella sitä, millaisia ongelmia sosiaali- ja terveyspuolella on kuntien palveluverkkojen vastuulle tulossa nyt koronaepidemian pitkittymisen johdosta. Jos ajatellaan vaikkapa niitä lapsia ja koululaisia, jotka ovat nyt kotiopetuksessa tai etäopetuksessa, joiden joukossa on niitä, jotka eivät yhtä lailla oma-aloitteisesti pysy mukana tässä opetuksessa, he tulevat tarvitsemaan tukipalveluja, erityisopetusta ja monenlaisia palveluja. Senkin vuoksi hallituksen olisi viisasta nyt jäädyttää suunnitelmaa oppivelvollisuuden laajentamisesta ja kohdentaa ne resurssit, jotka siihen oli varattu, nimenomaan näihin opetuksen tukitoimiin.

Tämä esitys on siis hyvä ja tarpeellinen, ja valiokunnan mietintö on yksimielinen, mutta on selvää, että kunnat tarvitsevat tämän lisäksi myös merkittävästi lisäpäästöksiä. Vielä emme edes tiedä kriisin kestoa emmekä sen kokonaisvaikutuksia kuntatalouteen.

18.25 Tiina Elo vihr: Arvoisa puhemies! Kunnat tekevät tosiaan suuren osan siitä työstä, jolla ihmisten hyvinvointi ja oikeudet turvataan poikkeusoloissa ja asukkaiden arki saadaan sujumaan nyt ja kriisivaiheen jälkeen. Huoli kuntien taloudellisesta tilanteesta ja kyvystä huolehtia palveluista on suuri. Tässä edelliset puhujat, edustajat Essayah ja Räsänen, hyvin toivat esiin erityisesti niitä haavoittuvimmassa asemassa olevia ihmisiä ja heidän tarvitsemiaan palveluita, jotka täytyy pystyä turvaamaan niin nyt kuin tämän kriisin jälkeenkin.

Tilanne on se, että kuntien vero- ja maksutulot pienenevät asukkaiden joutuessa työttömiksi ja lomautetuiksi ja yritysten sulkiessa oviaan, ja samaan aikaan sosiaali- ja terveysmenot kasvavat. Näiden lukujen takana on todellakin inhimillistä hätää ja huolta toimeentulosta, koulunkäynnistä, jaksamisesta ja terveydestä.

Kuntaliitto on arvioinut, että korona heikentää kuntataloutta tänä vuonna ainakin 1,5 miljardilla eurolla, mutta emme tosiaan voi vielä sitä kokonaisvaikutusta tässä vaiheessa tietää. On totta, että valtaosalla kunnista oli talousvaikeuksia jo ennen korona-aikaa, mutta nyt tilanne on todella synkkä. Monissa kunnissa on jo jouduttu turvautumaan lomautuksiin hallituksen vetoomuksista huolimatta. Tämä ei ole kestävää, kun samalla on suuri huoli lasten ja nuorten hyvinvoinnista, siitä, tavoittaako etäopetus kaikki lapset, miten riskiryhmiin kuuluvat pärjäävät kotona neljän seinän sisällä.

Tänään uutisoitiin pääkaupunkiseudun kaupunkien taloustilanteesta. Helsingin talouden on arvioitu heikentyvän koronan takia ainakin puolella miljardilla, Espoossa on laskettu, että neljän kuukauden epidemia rajoituksineen tekisi kaupungin budjettiin noin 180 miljoonan euron alijäämän ja Vantaalla kolmen kuukauden poikkeusolot 100 miljoonan euron loven. Tilanne on varmasti aivan vastaavankaltainen eri puolilla maata. Tämä antaa mittakaavaa tarvittaville tukitoimille.

Arvoisa puhemies! Nyt käsittelyssä olevalla hallituksen esityksellä valtio kompensoi kunnille verotulojen lykkäytymistä vajaan 550 miljoonan euron edestä ja vastaava euro-määrä vähennettäisiin kunnan verotulomenetysten korvauksista seuraavana vuonna. Vaikka kyse ei ole varsinaisesta tuesta, tämä toimi tulee todella tarpeeseen ja helpottaa kuntien taloudellista tilannetta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2020 vp

On todella tärkeätä, että tämä kompensointi vastaa kuntien todellisia veromenetyksiä. Esityksen mukaiset euromäärät ovat vain arvioita, ja kuten valiokunnan puheenjohtaja totesi, hallintovaliokunta puuttui tähän mietinnössä ja edellyttää, että maksujärjestelyjen aiheuttamat verotulojen menetykset vuonna 2020 kompensoidaan kunnille mahdollisimman oikean määräisinä ja mahdollisimman oikea-aikaisesti. Edelleen valiokunta toteaa, että jos arviot poikkeavat merkittävästi toteutuneista, on summia täsmennettävä vastaamaan toteutunutta, ja jos näin käy, se edellyttää lainmuutosta.

Arvoisa puhemies! Valiokunta korostaa sitä, minkä me kaikki täällä tiedämme: tämä kompensatio ei riitä korvaamaan koronan vaikutuksia kuntatalouteen. Tarvitaan muita tukitoimia, ja hallitus linjasikin kehysriihessä vähintään miljardin euron tukipaketista. Tämän tukipaketin yksityiskohdat on käytävä läpi hyvässä yhteistyössä kuntien kanssa, jotta kunnat pystyvät huomioimaan niiden vaikutukset omassa taloussuunnittelussaan. Läheteskeskustelussa tässä salissa ministeri Paatero totesikin, että keskustelut ovat käynnissä kuntakentän ja sairaanhoitopiirien kanssa ja että tavoitteena on tukien kohdentamisessa välttää liiallista byrokratiaa. Tätä vuoropuhelua on tärkeää jatkaa.

Arvoisa puhemies! Kunnilla on keskeinen rooli myös siinä, miten nousemme tästä kriisistä ekologisesti kestäväällä tavalla ja siten, että kaikki pysyvät mukana. Koronakriisin vaikutukset kuntatalouteen riippuvat lopulta kriisin kestosta, valtion tuista ja niiden onnistuneesta kohdentamisesta niin yrityksille kuin kunnillekin sekä yhteiskunnan eri toimijoiden kyvystä palata normaaliin tämän tilanteen helpotettua. Pandemia koettelee kuntia eri tavoin riippuen taudin leviämisestä sekä kunnan tulo- ja menorakenteesta ja väestö- ja elinkeinorakenteesta. Tämän tulee näkyä myös valtion kriisituen jakoperusteissa.

Vielä nostan sen, että kunnat, joiden rahoitus perustuu erittäin voimakkaasti kunnallisverokertymään, ovat erityisen haavoittuvia konkurssien, lomautusten ja irtisanomisten aallon myötä. Näidenkin kokemusten valossa on tarpeen tarkastella verotuloihin perustuvien valtionosuuksien tasausjärjestelmän perusteita ja lähtökohtia kokonaisuutena uudelleen.

18.30 Kimmo Kiljunen sd: Arvoisa puhemies! Tämä asiakohta on kaksonen edelliselle asialle, jonka me käsitelimme jo. Edellisessä kohdassa teimme mahdolliseksi, legitiimiksi yritysten verojen lykkäämisen. Tässä kohdassa joudumme katsomaan sitä toista puolta, että minkälaiset menetykset siitä on kunnille. Edellisen asiakohdan karkea sisältö verotulojen menetyksissä tai lykkääntymisissä kunnille on noin puoli miljardia euroa.

Me olemme täällä salissa jo puhuneet koko ajan koronaviruksen merkityksestä ja siitä, kuinka tätä terveyspuolta hoidetaan, ja me tiedämme hyvin sen, että tämä terveyspuoli Suomessa hoidetaan erityisesti kuntien kautta. Sen takia meidän täytyy kaikissa tilanteissa yhtä lailla, kun me varmistamme yritysten toimintakykyisyyden pidemmässä juoksussa, varmistaa ennen kaikkea myöskin julkisten palvelujen ja kuntien toimintakyky myöskin kriisitilanteessa. Sen takia tämä kompensatiojärjestelmä, joka tässä nyt ollaan luomassa, on täysin paikallaan, ja siinä mielessä hallitus ansaitsee tukensa.

18.31 Pasi Kivisaari kesk: Arvoisa herra puhemies! Kunnille osoitetaan tukea vuodelle 2020, ja hyvä niin ja aivan välttämätöntä. Koronavirus kurittaa kuntataloutta, mutta kuinka lujaa, sitä on vielä mahdoton arvioida. Poikkeusolojen kesto ja kuntien ja valtion elvytystoimet määrittelevät, miten kuntatalouden lopulta käy. Kunnat ovat rajapinnassa ja toimeenpanevat valtion tekemiä päätöksiä. Valtiolta tarvitaankin siis vielä vastaantuloja, muuten koko kuntakenttä tulee olemaan kriisissä. Onnekksemme kuntien verotulojen mene-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2020 vp

tyksiä korvataan lisäbudjetin kautta puolella miljardilla ja toukokuun lisätalousarvioon ollaan valmistelemassa vähintään miljardin euron tukipakettia. Tämä osoittaa sen, että kuntien tilanne kyllä tiedostetaan hyvin.

Kuntien merkittävät ongelmat johtuvat paitsi verotulojen vähenemisestä myös kasvavista sosiaali- ja terveydenhuollon menoista. Sosiaali- ja terveydenhuollon menot kasvavat erityisistä hoitotoimenpiteistä ja viruksen leviämisen ehkäisemiseksi tehtävistä toimenpiteistä johtuen. Sote-uudistuksen merkitys on koronaepidemian väistyttyä entistä tärkeämpi.

Puhemies! Osassa kunnan toimintoja poikkeustilanne vaikuttaa toiminnan sisältöön ja toteutustapaan mutta ei kustannuksiin. Tämä on hyvin hankala yhtälö. Kuntien on kuitenkin varauduttava siihen, että epävarmuus kuntatalouden tulojen ja menojen kehityksestä lisääntyy. Siksi katseet kääntyvät myös eduskunnan suuntaan, ja meidän tulee olla siihen valmiit. Totta kai myös kuntien omilla toimenpiteillä on merkitystä.

Tässä puheena olevassa lakiesityksessä siis kuntien peruspalveluiden valtionosuuslaakiin ollaan lisäämässä uusi 36 b §, jolla korvataan kunnille verotuksen maksujärjestelyjen muutoksista vuonna 20 aiheutuvia niin kunnallis-, yhteisö- kuin kiinteistöverotulojen viivästymisiä. Se on hyvä keino tukea, mutta totta kai lisää tarvitaan. On myös selvää, kuten monet edustajat täällä ovat viisaasti todenneet, että kuntien taloudellinen tilanne on ollut hyvin vaihteleva myös ennen koronaa. Siksi tämä koronaisku suuntautuu voimakkaammin jo valmiiksi heikolla taloudellisella pohjalla toimineisiin kuntiin.

Hallintovaliokunta myös toteaa viisaasti, että maksujärjestelyjen aiheuttama verotulomenetyks on vain osa kriisin aiheuttamasta kuntien verotulojen laskusta. Tämä epidemia aiheuttaa kuntien verotuloihin merkittävän pudotuksen mutta myös kasvua kuntien menoihin sekä menetyksiä esimerkiksi maksu- ja vuokratuloihin.

Puhemies! Nyt ehdotettu kompensatio ei korvaa kunnille näitä koronaepidemian aiheuttamia muita taloudellisia vaikutuksia tai kuntatalouden heikkoa yleistä tilaa. Tämän vuoksi kunnat tarvitsevat merkittäviä muita kompensatioita ja tukitoimia. Tämän läpikäymiseen hallitus onkin jo linjannut seuraavia askelmerkkejä. Näitä ovat niin toukokuun kolmas lisäbudjetti kuin myös elokuun budjettiriihi.

18.35 Paula Risikko kok: Arvoisa puhemies! Tässä on hyviä puheenvuoroja käytetty siitä, miten nyt on tultu vastaan kuntia, ja oikein hyvä niin, tätä pitää tukea. Aivan niin kuin tässä edeltäjäkin, edustaja Kivisaari, käytti hyvän puheenvuoron, niin ei tässä vielä kaikki, varmasti tätä tarvitaan vielä jatkossakin. Itsekin totean vain sen, kun olen tuolla kuntapäätäjänä, että kuntatalous on jo aikaisemmin ollut hyvin vakava ja tämä koronahan tulee sitä sen kuin pahentamaan.

Tästä puhuin jo aikaisemmassa istunnossa, mutta nyt ihan vain totean sen, että 6.4. julkaistiin perinteinen Peruspalvelujen tila 2020 -raportti. Se on sellainen perinteinen arvio siitä, missä peruspalveluissa tällä hetkellä mennään. Peruspalveluthan ovat niitä kunnan perinteisiä palveluja, jotka kunta tuottaa. Kunta järjestää, ja kunta hyvin paljon tuottaa tai sitten ostaa yksityiseltä tai kolmannelta sektorilta.

Peruspalvelujen tila 2020 -raportissa — niin kuin sanoin, se ilmestyy vuosittain — aina arvioidaan sitä, missä mennään peruspalvelujen suhteen. Peruspalveluthan ovat juuri niitä palveluja, joita joka ikinen kuntalainen tarvitsee. Välttämättä ei edes huomaakaan, miten niitä kaikkia aina tarvitseekaan. Se on vähän kuin sosiaaliturva, että kun kysytään ihmisiltä, oletko sosiaaliturvan piirissä, niin hän sanoo, että en ole ikinä tarvinnut sosiaalitur-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2020 vp

vaa, kun meistä jokainen kuitenkin on jonkun sosiaaliturvan piirissä elämänsä aikana ollut. Peruspalvelut ovat myöskin sellaisia, että kaikki tarvitsevat niitä, esimerkiksi koulutus on yksi peruspalvelu.

No, mitä tuossa Peruspalvelujen tila -raportissa sanottiin: Siellä todettiin tämä, että väestön ikääntyminen tulee haastamaan peruspalveluja aikamoisesti. Siitähän me olemme täällä paljon puhuneet, että väestön ikääntyminen tuottaa paljon palvelutarpeita, ja niin pitää ollakin, koska meidän täytyy vastata niiden henkilöitten palvelujen tarpeeseen, jotka ovat tämän maan rakentaneet. Se haastaa myöskin henkilöstön saatavuutta, tässä raportissa todetaan.

Raportissa puhutaan myös nuorisotyön merkityksestä nuorten syrjäytymisen estämisessä. Kun ajatellaan, että meillä on noin 60 000 nuorta, joiden on arvioitu syrjäytyneen tai olevan sen uhan alla, niin on tosi tärkeää, että tässäkin raportissa se nuorisotyö nostetaan laaja-alaisesti esiin.

Raportissa sanotaan myöskin, että liikuntapalvelujen tarve tulee monipuolistumaan — joo kyllä, aivan varmasti. Uusia liikuntaharrastuksia on, ja erilaisia harrastuksia pitää nuorilla ja kaikenikäisillä olla, se on hyvä. Liikunta, jos mikä, nostaa kansan terveyttä, ja siinäkin suhteessa se on kuin pankkiin laittaisi rahaa, kun näitä palveluja laittaa eteenpäin.

Täällä puhutaan digitaalisista kirjastopalveluista. Niiden tarve tulee arvioiden mukaan kasvamaan, samoin monipuolisten kulttuuripalvelujen tarve. Kulttuurihan on yksi sellainen, joka tuo sitä hyvinvointia.

Varhaiskasvatus ja perusopetus ovat muutoksessa, todetaan raportissa. Se liittyy siihen, että meidän ikäluokkamme pienenevät, ja se ensisijaisesti tietysti näkyy siellä varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa. Sitten on paikkakuntia, joissa lasten määrä todella tulee laskemaan suhteessa aikaisempiin tilanteisiin, ja se sitten juuri aikaansaa sen, kuinka paljon niitä peruspalveluja pitää tuottaa nimenomaan tälle ikäryhmälle: pitäisikö niitä ruveta tekemään entistä enemmän kuntien yhteistyönä. Lukiokoulutus ja ammatillinen koulutus ovat sitten niitä, joissa tämä ikäluokkien pieneneminen tulee näkymään viiveellä.

Kyllä täällä aika niin kuin madonluvut taas kerrotaan tässä raportissa, eli hyvää evästystä taas meille päättäjille.

No, mitä tulee näihin koronan vaikutuksiin, niin tässä on niistä todettu jo hyvinkin paljon. Nostan vain esille nämä terveydenhuollon kustannukset, nimenomaan perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon kustannukset. Nyt tällä hetkellä, kun on varauduttu siihen, niin menee tähän varautumiseen ja sitten menee tietysti koronan hoitoon, mutta sitten meillä on vielä jäljellä kaikkien muittenkin sairauksien hoito. Itse olen esittänyt jo huoleni siitä, että nyt ei pitäisi alasajaa kiireetöntä ja muuta kiireellistä kuin koronapotilaitten hoitoa. Nyt pakkaa olla, että kunnissa on alasajettu kiireetön ja kiireellinen hoito siitä syystä, että odotellaan niitä koronapotilaita, ja sehän on aivan väärä ajattelu. Nythän pitäisi pitää kaikki palvelut sitten kuitenkin vielä voimassa, muuten meillä on pitkäaikaissairauksista todella, todella iso summa maksettavana, kun mielenterveysongelmat, päihdeongelmat, kun esimerkiksi sydän- ja verisuonisairauksien, syöpäsairauksien, dementian, masennuksen, mielenterveysongelmien ja esimerkiksi diabeteksen ongelmat pahenevat, jos me emme niitä hoida tälläkin hetkellä.

Toinen tärkeä asia kunnille tulee olemaan yritysten tukeminen, jotta yritykset pysyvät pystyssä ja tuovat niitä työpaikkoja kuntiin. Se on se kuntien hengissä pysymisen tae. — Kiitos.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 55/2020 vp

18.40 **Hanna Huttunen kesk:** Arvoisa puhemies! Kuten edustaja Elo totesi — hän kerkesi jo lähtemään — hallintovaliokunta teki yksimielisen mietinnön, mutta kiinnitettiin yksimielisesti myös huomiota tähän, että sitten kun lähdetään kehysriiheen menemään eteenpäin, ja myös tämän päätöksen turvin, niin kuntien menetykset on aidosti korvattava, ne aidot menetykset, ja katsottava, että kuntia myös kohdellaan tässä tasapuolisesti.

Koronan vaikutuksistaahan on todella vaikea arvioida, mitä ne kuntakentällä aiheuttavat. Itse olen omassa kunnassani valtuuston puheenjohtajana ja maakunnassa maakuntahallituksen puheenjohtajana, ja niitä skenaarioita pohditaan siellä joka tasolla ja mietitään, että mihin ollaan menossa. Ei varmasti voida tietää, koska ei tiedetä tässä salissa eikä tiedetä missään muuallakaan maailmassa, mihin korona kunnat vie. Siellä on paljon asioita, mitä täällä lueteltiin. Siellä on perheiden tilanne, siellä on koulutuksen tilanne, lasten tilanne, siellä on työttömyystilanne, siellä on yritysten tilanne, ja kaikki nämä kasaavat niitä kunnille tulevia epävarmuustekijöitä.

Minä olen saanut aika paljon nyt palautetta kuntajohtajilta — toki omasta maakunnastani, omasta vaalipiiristäni mutta myös ympäri Suomea — ja kuntajohtajat ovat kovasti pohjineet sitä, mitkä tulevat sitten siellä tulevassa lisäbudjetissa olemaan jakoperusteet kunnille, kun lähdetään miettimään näitä kuntien tulevia jakoeriä: onko se kunnan koko, onko se mahdollisesti kuntaverotulokertymät vai mikä se on. Siellä on vähän huoli siitä, kohdellaanko sitten erikokoisia kuntia tasa-arvoisesti, koska pienessä kunnassa, sanotaanko, 300 000 on aika paljon enemmän kuin suuressa kunnassa suhteessa siihen kunnan verotuloon. Voin kertoa esimerkiksi omasta kunnastani, että jos siellä kompensaa­tion määrä on vaikka 300 000 ja todellinen menetys on 900 000, niin se on tosi iso lovi sinne kunnan talouteen. Tätä tuleekin pohtia sitten jatkovalmistelussa ja ennen kaikkea kun mennään siihen lisätalousarvioon, että mitkä ovat ne jakoperusteet.

Kaiken kaikkiaan hallintovaliokunta oli tässä asiassa erittäin yksimielinen, ja huoli on varmasti yhteinen. — Kiitos.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.